

Betænkning

over

I. forslag til lov om ændring af lov om almindelig arbejderbeskyttelse.

(Almindelig revision),

II. forslag til lov om ændring af lov om arbejderbeskyttelse inden for handels- og kontorvirksomhed.

(Almindelig revision) og

III. forslag til lov om ændring af lov om arbejderbeskyttelse inden for landbrug, skovbrug og gartneri.

(Almindelig revision).

(Afgivet af udvalget den 16. maj 1968).

Udvalget har behandlet lovforslagene i 5 møder og har modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra Andels- og Privatslagteriernes Arbejdsgiverforening i Danmark, Foreningen af Sygehusoverlæger i Provinsen, Dansk Sygeplejeråd, Forbundet for offentligt ansatte (Dansk Kommunalarbejderforbund) og Sygehusinspektørforeningen i Danmark, arkitektfirmaet Krohn og Hartvig Rasmussen på en række sygehusprojekterende arkitekters og ingeniørers vegne, Lager- og Handelsarbejdernes Forbund, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger samt Sygehusforeningen i Danmark og Københavns kommune.

I udvalgets arbejde er tillige indgået de henvendelser om arbejdstidsregler i bagerier og brødfabrikker, som er omtalt i udvalgets betænkning af 3. april 1968 over forslagene til lov om ændring af lov om almindelig arbejderbeskyttelse. (Beskyttelse mod ioniserende stråling, natarbejde i bagerier samt arbejdstidsregler m. v. for erhvervschauffører), til lov om ændring af lov om arbejderbeskyttelse inden for handels- og kontorvirksomhed. (Beskyttelse mod ioniserende stråling) og til lov om ændring af lov om arbejderbeskyttelse inden for landbrug, skovbrug og gartneri. (Beskyttelse mod ioniserende stråling).

Under 1. behandling af de lovforslag, der omhandles i nærværende betænkning, blev der fremsat en række synspunkter, som pegede imod en videregående lovrevision end den i lovforslagene indeholdte. Noget tilsvarende gælder en række af de henvendelser, udvalget har modtaget.

Behandlingen af sådanne videregående ændringer ville have medført, at udvalgsarbejdet ikke havde kunnet afsluttes i indeværende folketingssamling. Udvalget måtte imidlertid lægge stor vægt på, at de forbedringer, som indeholdes i lovforslagene, kunne få virkning snarest muligt, og har derfor tilrettelagt sit arbejde med henblik på, at folketinget skulle kunne færdigbehandle lovforslagene i indeværende samling. Behovet for videregående ændringer må imidlertid efter udvalgets opfattelse medføre, at lov om almindelig arbejderbeskyttelse, lov om arbejderbeskyttelse inden for handels- og kontorvirksomhed samt lov om arbejderbeskyttelse inden for landbrug, skovbrug og gartneri tages op til fornyet revision snarest. Udvalget henstiller, at det i forbindelse med forberedelsen af denne lovrevision overvejes, hvorvidt bestemmelserne i de tre love bør samles i én lov, idet den efter 1954 skete udvikling efter udvalgets opfattelse muligvis har medført, at op-

delingen i tre love er mindre hensigtsmæssig.

Udvalget henstiller endvidere, at det i forbindelse med en sådan lovrevision overvejes, hvorvidt udviklingen har medført, at forhold, som i gældende love er udførligt reguleret i selve lovbestemmelserne, fremtidigt bør reguleres ved administrativt fastsatte bestemmelser. Udvalget henstiller, at sådanne overvejelser fremmes mest muligt, således at folketinget i næste folketingsår kan orienteres herom.

Ad I. Forslag til lov om ændring af lov om almindelig arbejderbeskyttelse. (Almindelig revision).

De ovennævnte henvendelser fra Sygehusforeningen i Danmark og Københavns kommune, fra de ovennævnte personaleorganisationer med tilknytning til sygehusdrift samt fra den ligeledes ovennævnte kreds af arkitekt- og ingeniørfirmaer, som beskæftiger sig med sygehusbyggeri, er blevet indgående drøftet i udvalget. I disse henvendelser er givet udtryk for, at en rationel indretning og dermed drift af sygehuse støder på meget betydelige vanskeligheder som følge af de krav, direktoratet for arbejdstilsynet stiller, navnlig med hensyn til dagslys i lokalerne. Det anføres endvidere, at projektering bliver vanskeliggjort ved usikkerhed med hensyn til, hvilke krav direktoratet kan forventes at stille. Med det førstnævnte forhold som begrundelse har Sygehusforeningen og Københavns kommune henstillet, at sygehusbyggeriet undtages fra arbejdstilsynets område, således at dette byggeri fremtidig alene undergives tilsyn af brandvæsen m. v. som andet byggeri samt af sundhedsstyrelsen. Arbejdsministeren har over for udvalget oplyst, at direktoratet for arbejdstilsynet har indledt forhandlinger med sundhedsstyrelsen om snarlig udarbejdelse af en fællesvejledning om sygehusbyggeri, som på en række væsentlige punkter vil fjerne usikkerheden om de krav, der på grundlag af arbejderbeskyttelsesloven, må stilles til arbejdsrum m. v. i sygehuse, og at ministeren derfor ikke finder, at der på nuværende tidspunkt er anledning til at ændre arbejderbeskyttelsesloven som foreslået.

Udvalget kan for nærværende tiltræde et sådant synspunkt, idet man herved forud-

sætter, at fællesvejledningen på fuldt tilstrækkelig måde vil tilgodese de særlige forhold, som gør sig gældende ved hospitalsdrift.

Andels- og Privatslagteriernes Arbejdsgiverforeninger har over for udvalget stillet forslag om, at arbejdslokaler, hvor hensynet til varerne nødvendiggør køling, helt undtages fra krav om dagslysadgang.

Udvalget, der som ovenfor anført i videst muligt omfang har begrænset sit arbejde til behandlingen af de forelagte lovændringer, henstiller til arbejdsministeren at være opmærksom på forholdet.

Det fremgår af de for udvalget foreliggende oplysninger, at en eller flere sagkyndige vil få til opgave at undersøge spørgsmålet om dagslysadgang til arbejdspladser. Udvalget, der er opmærksom på, at spørgsmålet om eventuel ændring af reglerne vedrørende dagslysadgang foruden for hospitalsbyggeriet har betydning for en stor del af erhvervsbyggeriet, henstiller til arbejdsministeren at søge arbejdet fremmet mest muligt.

Under henvisning til det om udvalgets arbejde anførte skal man pege på, at det efter udvalgets opfattelse vil være hensigtsmæssigt at overveje foretagelse af visse lovændringer vedrørende forhold, som har været berørt under udvalgsarbejdet, uden at afvente en fortsat almindelig lovrevision. Udvalget skal i så henseende pege på følgende:

Spørgsmålet om uafklarede problemer inden for hotel- og restaurationsområdet, jfr. de herom gjorte bemærkninger ved li. behandling af lovforslaget,

spørgsmålet om, hvorvidt det i lovforslagets § 1, nr. 29, omhandlede kriterium med hensyn til, hvornår certifikat er en betingelse for adgang til at forestå pasning af de i bestemmelsen omhandlede anlæg,

spørgsmålet om en ændret formulering af bestemmelsen i § 31, stk. 3, således som denne er foreslået affattet i lovforslagets § 1, nr. 40. Udvalget finder, at bestemmelsen ikke tydeligt viser, at de pågældende ikke må arbejde flere dage i træk,

spørgsmålet om, hvorvidt det er muligt og ønskeligt, at søfolk inddrages under loven i videre omfang, samt

spørgsmålet om, hvorvidt det er ønskeligt

at ændre bestemmelsen i lovens § 60, stk. 3, om regulering af bidragene til arbejderbeskyttelsesfonden, således som denne bestemmelse er foreslået affattet ved § 1, nr. 70. Der tænkes herved på, om der kan findes en målestok, som har nærmere tilknytning til fondens virksomhed end reguleringspristallet.

Det henstilles, at eventuelt fornødent forslag til lovændringer fremsættes i folketingsåret 1968-69.

Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger har over for udvalget rejst spørgsmål om opnåelse af repræsentation i arbejdsrådet. Arbejdsministeren har redegjort for baggrunden for arbejdsrådets nuværende sammensætning og peget på, at arbejdsrådets medlemmer udnævnes for 6 år, hvorfor sammensætningen af det i 1966 udnævnte arbejdsråd ikke vil kunne ændres før 1. oktober 1972, medmindre der ved lovændring fastsættes nye regler om rådets sammensætning, udpegningen af rådets medlemmer etc. Ministeren har endvidere udtalt, at spørgsmålet om arbejdsrådets sammensætning inden for rammen af den gældende lov pr. 1. oktober 1972 bør overvejes forud for en eventuel lovændring. Udvalget kan tiltræde dette.

Vedrørende de for udvalget rejste spørgsmål om arbejdstidsregler m. v. i bagerier og brødfabrikker bemærkes, at udvalget er enig med arbejdsministeren i, at der ikke på indeværende tidspunkt er anledning til at fremsætte ændringsforslag vedrørende arbejderbeskyttelseslovens regler om spærretid i bagerier og brødfabrikker, idet det vil være rimeligst at afvente virkningen i praksis af den den 25. april 1968 vedtagne lovændring, hvilket synspunkt har fået tilslutning fra de pågældende organisationer. Det henstilles i tilfælde af behov for senere ændringer i spærretidsreglerne at overveje, hvorvidt der er mulighed for at formulere en hovedregel, der ikke har samme behov for undtagelser.

Udvalget er af faglige organisationer blevet opfordret til at overveje indførelse af en regel, hvorefter der skulle være pligt for arbejdsgiverne til at indrette et særligt rum til rygning i virksomheder, hvor der arbejdes i rum m. v. med forekomst af eksplorative luftarter. Såfremt et sådant lokale ikke kunne opføres på selve arbejdsstedet,

skulle arbejderne have adgang til spise-stuen i arbejdstiden.

Arbejdsministeren har udtalt, at det arbejderbeskyttelsesmæssige formål ikke kan udstrækkes længere end til at forbyde tobaksrygning i tilfælde, hvor rygning vil medføre sundheds- eller ulykkesfare for arbejderne selv eller deres omgivelser, medens det ikke er en arbejderbeskyttelsesmæssig opgave at give påbud om indretning af rum til tobaksrygning. Indretning af sådanne rum må derfor ske ifølge overenskomst mellem arbejdsgivere og arbejdere på vedkommende arbejdsplads. I det omfang, hvori etablering af sådanne rum og deres indretning efter arbejdstilsynets skøn er forsvarlig, vil arbejdstilsynet kunne dispensere fra meddelte forbud mod tobaksrygning i sådanne rum.

Et flertal (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) kan henholde sig til det af arbejdsministeren anførte.

Et mindretal (socialdemokratiets og socialistiske folkepartis medlemmer af udvalget) henstiller til arbejdsministeren, at spørgsmålet om at give passende mulighed for rygning i arbejdstiden finder sin løsning enten ved lovændring i forbindelse med en videregående revision eller ved forhandling mellem parterne under medvirken af arbejdstilsynet.

Udvalget har haft sin opmærksomhed henvendt på spørgsmålet om, hvorvidt der drives tilstrækkelig informationsvirksomhed med hensyn til arbejderbeskyttelseslovgivningens regler, ligesom man har drøftet spørgsmålet om sikkerhedsrepræsentanter. Udvalget anmoder ministeren om nøje at følge, hvorvidt disse to sider af arbejderbeskyttelsen tilgodeses i tilstrækkelig grad. Det bemærkes herved, at der i udvalget er givet udtryk for, at en videre udbygning bør overvejes. Udvalget skal derfor henstille, at der med henblik på en mere indgående udvalgsbehandling af disse spørgsmål ved den førstkomende ændring af arbejderbeskyttelseslovene tilvejebringes et fyldigt materiale herom, bl. a. indeholdende en vurdering af, hvor mange sikkerhedsrepræsentanter og fabrikinspektører der burde være, samt en vurdering af fabrikinspektørernes arbejdsforhold.

Endelig bemærkes, at der herudover under udvalgsbehandlingen er rejst følgende spørgsmål, som efter udvalgets opfattelse bør overvejes snarest:

Spørgsmålet om periodisk eftersyn af kraner, gravemaskiner og andet kraftigt løftegrej og spørgsmålet om fastsættelse af særlige sikkerhedsregler vedrørende tørdokker. Efter de foreliggende oplysninger vil nødvendige foranstaltninger kunne gennemføres administrativt.

Udvalget indstiller herefter lovforslaget til vedtagelse uændret.

Ad II. forslag til lov om ændring af lov om arbejderbeskyttelse inden for handels- og kontorvirksomhed. (Almindelig revision).

Udvalget indstiller lovforslaget til vedtagelse uændret.

Ad III. forslag til lov om ændring af lov om arbejderbeskyttelse inden for landbrug, skovbrug og gartneri. (Almindelig revision).

Udvalget indstiller lovforslaget til vedtagelse uændret.

Simonsen.

Hans Kjær.

Hindkjær Pedersen,

Stetter.

Niels Andersen.

næstformand.

Jens Frandsen.

Johan Philipsen.

Valbak,

Amtoft.

Erik Hansen (Ålborg amt).

formand.

Erling Dinesen.

Thomas Have.

Anker Jørgensen.

Helge Nielsen.

Bertel Pedersen.

Chr. Rasmussen.

Krøg Hansen.